

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 5.СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Курс / семестр вивчення	1/1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 16 год.
	Самостійна робота - 102 год.
Вид індивідуального завдання	реферат / контрольна робота / розрахункова робота / навчальний проект / звіт з виконання практичного завдання (лабораторних робіт) / електронна презентація та ін.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного і приватного права
Викладач /і:	Ландіна Анна Валентинівна, к.ю.н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: anna-lavanda@ukr.net тел. 0671587198
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: понеділок Дистанційні: п'ятниця
Анотація навчальної дисципліни:	
Навчальна дисципліна «Сучасні проблеми кримінального права та процесу» полягає у наданні здобувачам вищої освіти комплексу необхідних знань, що стосуються теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей та проблем кримінального права та процесу; набуття навиків щодо практичної реалізації норм кримінального та кримінального процесуального законодавства, а також задля удосконалення їх практичної реалізації; набуття знань для оцінки значення сучасних положень кримінального права та процесу.	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	

<p>Формування знань про кримінальне право та умінь щодо кваліфікації кримінальних правопорушень, набуття здобувачами вищої освіти необхідних знань у галузі кримінального судочинства України і практичних навичок його реалізації з урахуванням сучасної проблематики у галузі кримінального права та процесу. Завданням курсу є: формування у здобувачів вищої освіти системи науково-теоретичних знань з актуальних проблем кримінального права та процесу з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду; розуміння проблемних аспектів кримінального та кримінального процесуального законодавства; знання новітніми науковими досягненнями у галузі кримінального та кримінального процесуального права</p>
<p>Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:</p>
<p>ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції. СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні. СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання:</p>
<p>РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування. РН 20. Виявляти випадки порушення вимог верховенства права та чинного законодавства. РН 21. Використовувати дослідницькі методи у професійній діяльності.</p>
<p>Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:</p>
<p>ОРН1.Знати загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття, види та етапи кваліфікації злочину. Методика аналізу конкретних складів злочинів. ОРН 2.Характеризувати складові елементи окремих складів кримінальних правопорушень; виділяти відмінні ознаки суміжних кримінальних правопорушень. ОРН 3.Уміти правильно вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм кримінального процесуального права. ОРН 4.Набуття практичних навичок у кримінальній процесуальній діяльності, а саме кримінально-правовій кваліфікації суспільно-небезпечних діянь. Вміти застосувати практику Європейського суду з прав людини щодо міжнародних стандартів у галузі кримінально-процесуального законодавства. ОРН 5.Застосовувати положення кримінально-процесуального законодавства у процесі доказування. Набуття навичок застосування нормативних актів, складання</p>

кримінально-процесуальних документів.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Вчення про кримінальне правопорушення та його склад. Види кримінальних правопорушень

Поняття та види кримінальних правопорушень. Ознаки кримінального правопорушення.

Малозначність діяння та її кримінально-правове значення. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень. Класифікація правопорушень. Поняття, елементи та ознаки складу кримінального правопорушення. Поняття складу кримінального правопорушення. Елементи складу кримінального правопорушення. Ознаки складу кримінального правопорушення та їх види. Види складів кримінальних правопорушень.

Стадії кримінального правопорушення. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення.

Тема 2. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень вчинених за співучастю. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні. Характеристика суспільної небезпеки кримінальних правопорушень, що вчиняються за співучастю. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Форми співучасті за об'єктивним критерієм. Форми співучасті за суб'єктивним критерієм. Поняття та ознаки елементарної групи, організованої групи, злочинної організації. Особливості кваліфікації злочинів, що вчинені організованими злочинними групами та злочинними організаціями. Кримінально-правова та кримінологічна характеристика злочинів, що вчинені організованими злочинними групами та злочинними організаціями.

Види співучасників злочину. Особливості кваліфікації дій виконавця, організатора, підбурювача, пособника. Експрес виконавця та його види. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця при співучасті. Одиначне кримінальне правопорушення як елемент множинності. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень.

Тема 3 Сучасні проблеми застосування обмежувальних заходів та інших заходів кримінально-правового характеру

Поняття та види обмежувальних заходів. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування. Поняття примусового лікування. Відмінність примусового лікування та примусових заходів медичного характеру. Підстави та умови застосування примусового лікування.

Спеціальна конфіскація. Поняття спеціальної конфіскації. Відмінність спеціальної конфіскації та конфіскації майна. Підстави застосування спеціальної конфіскації. Майно, що підлягає спеціальній конфіскації.

Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Тема 4 Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи

Кримінальні правопорушення проти життя особи. Діяння у складі вбивства. Наслідки у складі вбивства. Кваліфіковані види умисного вбивства. Привілейовані види умисного вбивства. Посягання на життя окремих категорій осіб. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи.

Поняття і види тілесних ушкоджень. Суспільно небезпечні діяння у складах тілесних ушкоджень. Наслідки у складах тяжких тілесних ушкоджень. Розлад здоров'я як ознака тілесних ушкоджень. Втрата працездатності як ознака тілесних ушкоджень.

Відмінність побоїв від тілесних ушкоджень. Відмінність катування від тілесних ушкоджень та побоїв. Домашнє насильство. Розмежування складів залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Тема 5. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Розмежування складів зґвалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Способи у складах зґвалтування та сексуального насильства. Розмежування примушування до вступу в статевий зв'язок та зґвалтування і сексуального насильства.

Тема 6. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Незаконне заволодіння транспортним засобом.

Тема 7 Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями. Поняття перевищення влади або службових повноважень. Діяння у складі службової недбалості.

Наслідки у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Предмет службового підроблення. Поняття неправомірної вигоди. Суспільно небезпечні діяння з неправомірною вигодою. Суб'єкт кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема 8 Поняття, суть і завдання кримінального процесу. Поняття, суть та форми кримінального процесу

Кримінальний процес як специфічний вид діяльності, як галузь права (кримінальне процесуальне право), як галузь науки, як навчальна дисципліна. Взаємодія з іншими галузями права, науками та навчальними дисциплінами. Завдання кримінального провадження. Поняття швидкого, повного та неупередженого досудового розслідування і судового розгляду.

Система стадій кримінального процесу. Кримінально-процесуальна форма. Функції кримінального процесу. Кримінально-процесуальні правовідносини. Система кримінально-процесуальних гарантій. Характеристика кримінально - процесуальних документів.

Тема 9 Сучасні проблеми доказування у кримінальному процесі

Поняття, сутність та значення кримінально-процесуального доказування. Предмет і суб'єкти кримінально-процесуального доказування. Процес доказування у кримінальному судочинстві. Докази у кримінальному процесі, їх ознаки та класифікація. Процесуальні

джерела доказів та їх види.

Тема 10 Сучасні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження

Поняття та класифікація заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила їх застосування. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Накладення грошового стягнення. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Відсторонення від посади. Тимчасовий доступ до речей і документів. Тимчасове вилучення майна. Арешт майна. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави їх застосування. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів. Порядок застосування окремих видів запобіжних заходів. Інші заходи забезпечення кримінального провадження.

Тема 11 Сучасні проблеми досудового розслідування у кримінальному провадженні

Форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування. Початок досудового розслідування. Підслідність. Об'єднання і виділення досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Провадження слідчих (розшукових) дій. Повідомлення про підозру. Зупинення і закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Тема 12 Сучасні проблеми судового розгляду

Поняття, суть і значення стадії судового розгляду. Загальні положення судового розгляду у кримінальному провадженні. Строки і загальний порядок судового розгляду. Безперервність судового розгляду. Обов'язки присутніх у залі судового засідання. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження. Об'єднання і виділення судового провадження. Зупинення судового провадження. Межі судового розгляду. Визначення меж судового розгляду. Зміна обвинувачення в суді. Відмова від підтримання державного обвинувачення. Процедура судового розгляду. Відкриття судового засідання. Повідомлення про права і обов'язки.

Початок судового розгляду. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження. Допит обвинуваченого. Допит свідка. Допит потерпілого. Дослідження речових доказів. Дослідження документів. Дослідження звуко- і відеозаписів. Судові дебати. Останнє слово обвинуваченого. Вихід суду для ухвалення вироку. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.
2. Актуальні питання сучасного кримінального провадження : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Л.І. Аркуша, Ю.П. Аленін, О.О. Торбас, В.К. Волошина, Л.М. Гуртієва, А.В. Мурзановська, В.А. Завтур, М.М. Стоянов ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 171 с.
3. Боровик А.В. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за корупційні злочини: монографія. Луцьк: СПД Гадяк Ж.В., друкарня «Волиньполіграф», 2017. 248 с.
4. Borovyk A. V., Derevianko N. Z. Implementation of the right to receive professional legal assistance in Ukraine (administrative and legal principles): monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2021. 248 p.

5. Боровик А. В., Мезенцева І. Є. Протидія корупційній злочинності: підручник. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В. друкарня «Волиньполіграф»ТМ, 2018. 592 с.
 6. Боровик А. та інші. Правові висновки Верховного суду в кримінальному судочинстві після реформи правосуддя. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 512 с.
 7. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законодавства України з дотримання та запобігання порушень основних свобод і прав людини. За заг. ред. Чижмарь К.І. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 808 с.
 8. Боровик А.В. та інші. Науково практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. За заг. ред. Лошицького М.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 1288 с.
 9. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законів України «Про порядок відшкодування шкоди завданої громадянинуві незаконними діями органів досудового розслідування, прокуратури і суду», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві». За заг. ред. Журавльова Д.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 616 с.
 10. Боровик А.В. та інші. Науково практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 2 вересня 2020 року. \ За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 864 с.
- 5.Цифрові юристи. Цифрова освіта. – <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digitallawyers>

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного магістерського дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролю, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої

програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Сучасні проблеми кримінального права та процесу».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаєне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «11» вересня 2023 р. № 11.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА